

AKILCI İLAÇ KULLANIMI

Dr. Gizem Berfin Uluutku

Ümraniye Eğitim ve Araştırma
Hastanesi

**“Bütün maddeler zehirdir.
Zehir olmayan hiçbir
madde yoktur. Zehir ile
ilacı birbirinden ayıran
onun dozudur.”**

Paracelsus (1493-1541)

AKILCI İLAÇ KULLANIMI (AİK)

1985 yılında Kenya-Nairobi’de gerçekleştirilen Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) toplantısında;

“Kişilerin klinik bulgularına ve bireysel özelliklerine göre; uygun ilacı, uygun süre ve dozda, kendilerine ve topluma en düşük maliyetle ve kolayca sağlayabilmeleri” olarak tanımlanmıştır.

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI

.DSÖ'nün tahminlerine göre; ilaçların %50'sinden fazlası uygun olmayan şekilde reçetelenmekte, sağlanmakta veya satılmaktadır.

. AOİK tüm dünyada halk sağlığını etkileyen ciddi bir sorun olarak devam etmektedir.

World Health Organization . Promoting Rational use of Medicines: Core Components. WHO Policy Perspectives on Medicines. Report WHO/EDM/2002.3. Geneva: WHO; 2002.

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI ŞEKİLLERİ

- .Çoklu ilaç kullanımı
- .İlaçların gereksiz ve aşırı kullanımı
- .Klinik rehberlere uyumsuz tedavi seçimi
- .Piyasaya yeni çıkan ilaçların uygunsuz tercihi
- .İlaç kullanımında özensiz davranılması (uygulama yolu, süre, doz)

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI - SONUÇLAR

- Hastaların **tedaviye uyumunun azalması**
- ilaç **etkileşimleri**
- Antibiyotiklere karşı **direnç** gelişmesi
- Hastalıkların tekrarlamasına ya da uzaması
- Karşıt olay** görülme sıklığının artması
- Tedavi **maliyetlerinin artması**

AKILCI İLAÇ KULLANIMI - TÜRKİYE

Akılcı İlaç Kullanımına ilişkin faaliyetlerin derlenmesi, toplanması ve ülkenin ihtiyaçlarına, önceliklerine ve kaynaklarına uygun stratejik planlar haline getirilmesi için geniş kapsamlı ulusal politikalar belirlemek ve hayata geçirebilmek amacıyla 12 Ekim 2010 tarihinde İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü, Farmakoekonomi Daire Başkanlığı bünyesinde;

“Akılcı İlaç Kullanımı Şube Müdürlüğü” kurulmuştur.

AKILCI İLAÇ KULLANIMI- AMAÇ

- .Sağlık hizmet kalitesini arttırmak
- .Bilinçsiz ilaç tüketimini engellemek
- .Tedavi maliyetlerini azaltmak

AKILCI İLAÇ KULLANIMI

- .Doğru endikasyonda, doğru hasta
- .Doğru ilaç
- .Doğru doz/doğru kullanım yolu, doğru süre
- .Doğru ve yeterli bilgilendirme
- .Tedaviyi sonlandırma veya deđiřtirme
- açısından doğru zaman

AKILCI İLAÇ KULLANIMI İLKELERİ

- .Etkililik (en etkili)
- .Güvenlilik (hastaya göre en güvenli etki – yan etki)
- .Uygunluk (doğru ilaç, doğru doz, doğru süre)
- .Maliyet (en ucuz!!!)

AKILCI İLAÇ KULLANIMI - MALİYET

- Jenerik ürün olarak bulunabilen, **en ucuz ilaç**
- Kanıta dayalı güvenilir çalışmalarla biyoyararlanımı (biyoeşdeğerliği) daha yüksek bulunmuş olan ilaç pahalı da olsa tercih edilir!

AKILCI İLAÇ KULLANIMI – HEKİM SORUMLULUĞU

- .Uygun değerlendirme ve doğru teşhis sonrası **uygun ilacı belirlemek**
- .Hastanın varsa mevcut tanıları ve kullandığı ilaçları biliyor olmak **kişisel tedavi belirlemek** ve uygunluğunu değerlendirmek
- .Tedavi süresi, beklenen etki süresi, kullanım şekli, ilaç-besin etkileşimleri ve istenmeyen etkiler hakkında **hastayı bilgilendirmek**
- .Tedaviyi devam ettirmek ya da sonlandırmak

TEŞEKKÜRLER